

Significant Standing

פרשת נצבים תשפ"א

DEUTERONOMY

29 / 9-17

16-

PARASHAS NITZAVIM

You are standing today, all of you, before HASHEM, your God: the heads of your tribes, your elders, and your officers — all the men of Israel; ¹⁰ your small children, your women, and your proselyte who is in the midst of your camp, from the hewer of your wood to the drawer of your water, ¹¹ for you to pass into the covenant of HASHEM, your God, and into His imprecation that HASHEM, your God, seals with you today, ¹² in order to establish you today as a people to Him and that He be a God to you, as He spoke to you and as He swore to your forefathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob. ¹³ Not with you alone do I seal this covenant and this imprecation, ¹⁴ but with whoever is here, standing with us today before HASHEM, our God, and with whoever is not here with us today.

9. אַתֶּם נִצְבִים — You are standing. Moses emphasized that the people were standing before God, because the purpose of the covenant was to bind them to God's Torah, or he meant to say that they were standing before the Ark of God (Ramban). Sforno comments that Moses stressed that they were standing before God, Who cannot be deceived.

Moses divided the people into categories to suggest that everyone is responsible according to how many others he or she can influence. Leaders may be able to affect masses of people; women, their immediate families and neighbors; children, only a few friends and classmates; common laborers, hardly anyone. God does not demand more than is possible, but He is not satisfied with less (Or HaChaim).

4

2 The Call of Torah - R. Munk

9. אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם — You are standing today. For one last time, on the last day of his life, Moses renews the covenant between Hashem and Israel. Here on the plains of Moab he emphasizes that this covenant applies to every Jew, from the foremost to the most common, unto all future generations. Many commentators have been concerned about how it could be that future generations would be committed to Hashem's service without their consent. Abarbanel explains that in truth the entire nation of Israel was already bound to serve Hashem from the time they were freed from Egyptian bondage. That freedom was acquired at the price of service to Hashem. Just as the ancient Israelites were servants of Hashem so were their offspring, to all future generations.

Rashi (to v. 12) notes that at Sinai too a covenant was made between Hashem and Israel. The addition of the present covenant and the commitment of future generations was necessary because Hashem had sworn to the Patriarchs never to exchange their descendants for another people. It was therefore indispensable for the Jews to keep their covenant forever, so that they would never be found undeserving of Hashem.

3

הַיּוֹם — Today. Rashi explains that today refers to the day of Moses' passing. The Zohar however states that today refers to the day of great Judgment — Rosh Hashanah. According to this allegorical interpretation, the verse reads as follows: On the day of judgment all of you are standing before Hashem, and He will decide your fate, according to your merits and faults.

5

כל איש ישראל. אין משוחרר מזה.

אלא שכל אחד וכוחותיו שלו. לא הרי זה כהרי זה. שוטר אינו שופט ושופט אינו זקן, וזקן אף הוא אינו אשה, ואשה אינה טף, וטף ודאי שאינו שופט או שוטר...

כל אחד לפי מה שהוא, חייב להתייצב, להעמיד את הכל, לקראת ה' אלוקיו...

☆☆☆

אין משימה זאת ברת ביצוע, כל עוד הכרת ה"אין עוד מלבדו" אינה שלטת ומקפת כל פירור ואבק באישיותו של האדם. משום שאין פינה נייטרלית. פשוט לא קיימת.

~ או "אין עוד מלבדו", או ה"אני" המזויף.

ברכת נצבים מרדכי שג

5 אצתה

מה בין "ניצבים" לעומדים, נמצאים, שוחים, קיימים וכו'.

* מהו החידוש ב"אתם ניצבים"? וכי אין כלל ישראל רואים עצמם ניצבים?! מהי הפקודה?!

מדוע הפירוט הזה?

וכשסיים "כל איש ישראל", כלום לא מיותר הפירוט?

☆☆☆

"התייצבות", אינה התמקמות או מצב עובדתי אחר.

התייצבות, היא הופעה.

4 התייצבות, היא התמסרות למשימה.

התייצבות, היא העמדת כל האישיות לשירותה של הפקודה.

~הנה כי כן, זהו כוחו של מתייצב. אין זאת עמידה או התמקמות. זו היא העמדה של כל המשאבים, הכוחות, האנרגיות, הכשרונות והכישורים, הכל שבגוף הכל שבנפש, למילוי המשימה.

☆☆☆

והמשימה היא, "לפני השם אלוקיכם".

כי זהו התפקיד וזוהי המשימה:

~ לעמוד לפני השם!

מיהו העושה את ה"לפני השם אלוקיכם"?

המתייצב עצמו.

הוא, בעצם התמסרותו להתייצבות זאת, מניף את עצמו, בתנופה מלאכית, אל "לפני השם אלוקיכם".

☆☆☆

This explanation also helps us understand the insertion of Shema in the Malchuyos prayers of Mussaf. After all, unlike the other nine verses quoted, there is no explicit mention of Hashem as King in the Shema. However, based on what we have said above, the Shema is the ideal pinnacle of crowning Hashem, as we declare, "Hashem is One." Not that there is no "two," but that there is no "anything else." There is no alternative. Hashem is One; there is nothing else. This, therefore, is our ultimate declaration of kingship and formulates our rejection of any alternative path.

פניו ריפ

Ascending the Path - R. Hilbl.

The prophet Yirmiyahu criticized the evil of his generation, caused by this very failing: They did not pay attention to their deeds and inspect them critically to see what they were: should these actions be performed, or be abandoned? They never asked themselves, should I or shouldn't I; they just went ahead. And he said of them, (Yirmiyahu 8:6) "No one regrets what he has done wrong, to ask 'what have I done.' Instead, everyone ran about like a horse on

a battlefield." In other words, they chased and ran in the course of their habits and ways, without allowing themselves time to be precise and critical about these same habits and ways.

For the people of Yirmiyahu's generation, the only criterion was how they felt. With this type of lifestyle, impulse is everything. If one feels the urge to travel up north, one goes, no questions asked. And if the next day one has a sudden desire to go south, he's on his way south - no problem. Wherever one's interests are at a given moment, that is where he heads, dashing off in pursuit of the current craze. Like animals, such people are ruled by instinct, not by intellect; every day has its own new folly.

They acted without allowing themselves time to be precise and critical about their habits and ways. The people of Yirmiyahu's era just forged ahead, unthinking. No one stopped to ask, is this the Will of Hashem? Is this what He wants of me at this particular moment in time? Is this the right way to act? Is this the right person or people to associate with now? What am I really doing? All these are questions which man must ask himself. But they did not ask, and as a result, they fell into the trap prepared by evil without noticing it.)

And the worst of it was, they never even realized

what was happening! Picture a horse on a battlefield. It runs and charges, back and forth, left and right, never truly knowing where it is going, or why. Is this how man should live his life?

Why don't we stop and really look at the way we live? What pulls us this way, or that? Someone says, "let's go," and we're off. Why? Who and what makes our decisions? Is it instinct or intellect?

רק כאשר כל ה"אני" חש ומרגיש בפועל ממש, את האמת שאין בלתי, כי "אין עוד מלבדו", ממש ממש, רק אז הריהו אמנם "מתייצב".

אחרת, כלומר, אם אין האיש תואם את האמת הזאת, אין זאת התייצבות, אלא זיוף. דמיון כוזב.

— "שוויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוסי" (תהלים טז, ח).

— "תמיד", ללא שיוך, ללא מגבלה.

— הזוכה להיות "תמיד" "שוויתי ה' לנגדו", זהו אמנם "מתייצב" באמת "לפני ה' אלוקים"...

— "אתם נצבים!"

ולכן, כיון שבכריתת ברית עסקינו, הקדים משה רבינו ואמר:

תנאי בל יעבור לברית זאת, היא ה"התייצבות".

והתייצבות, כיון שהיא כוללת את כל פרטי האישיות, על כוחותיה, מדותיה, תכונותיה וכישוריה, לכן, צריך כל אחד לאמוד עצמו, לדעת היטב היטב ממה הוא שזור, מהו עושרו הרוחני.

— את כל זה יעמיד לרשות התייצבותו.

אתם נצבים היום כולכם.

משה ספר דברים אהרן

R. Scheerman

פרשת נצבים

התייצבות - הכנה והזמנה לקראת ראש השנה

"אתם נצבים היום כלכם וגו'" (כ"ט-ט)

סימנא מילתא שלפי מנהגנו שמסיימים את התורה כל שנה, הרי שבסמוך לשבוע ה'סליחות' שלפני ראש השנה, קוראים פרשת נצבים.

"אתם נצבים היום כלכם", לא עומדים, בניגוד ליושבים או מהלכים. אלא נצבים. שעניינו הכנה והזמנה - עיין רמב"ן, וכדבריהם ז"ל שהוא כלשון, "ויציבני מטרא לחץ" (איכה ג-יב), וכן עשאן משה רבינו ע"ה מצבה, שיהיו עומדים לפני ה' באותו המתח של הכנה והזמנה לבא עמו ית' בכניית ערובת מואב, וכן היה בברית קבלת התורה" שכתוב (שמות י"ז) "ויתיצבו בתחתית ההר" (ועיין בעל הטורים).

כזאת צריכה להיות עמידתנו בזו העונה, מוזמנים ומוכנים לעמוד בדין, וכשנרגיש בכך רעה תאחזנו בהכירנו, "מי יזכה לפניך בדין"!. מה מאד רחקנו מהתייצבות זו!

תנט שיחות נצבים קובץ

R. Wachtfel

איחא במדרש זה ראש השנה. נצבים לשון העמדה כמו שכתבו המפרשים לפרש מה דכתיב ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת ה' (שמות י"ד: יג) ופירשו התיצבו לשון העמדה, צריכים להפסיק מרוצת הרגלו, כל אדם טרוד בטרודות שונות ומתוך הטרדות אינו משים לב לכמה דברים אפילו לדברים נחוצים, ואפילו רואה דברים נפלאים אינם עושים עליו רושם מפני טרדתו. העיר משה רבינו את בני ישראל אם רוצים להתרשם מישועות ה' ולחזק אמונתם צריכים להתיצב להעמיד מרוצת הרגלם ולשום לבם לראות ולהכיר השגחת ה' דבלא זה נהי שנצלו ממצרים אבל לא יתחזק אמונתם בה, רק ע"י היציבה יכולים להתרשם מנפלאות ה'. כמו כן דרשו אתם נצבים זה ראש השנה מפני שעבודת ראש השנה הוא להפסיק מרוצת הרגל. כל השנה האדם טרוד בעסקיו ובראש השנה צריך להפסיק הרגלו ולפנות לבו לקבל עול מלכות שמים.

בדברים אלו כתוב הסוד, ההתחלה אמנם הייתה טובה, אבל אז נתקיים, "כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשתתם ועשיתם פסל תמונת כל" (דברים ד' כה), 'ונושנתם', פירושו - אומר ה'מסילת ישרים', שצועדים להם אנשים במהלך הוגלם כעיר באפילה, הולכים בדרך מסוימת שנים על גבי שנים, ואינם בודקים את עצמם מפעם לפעם, אינן חיים חיי זהירות, לא חיים חיי חשבון. מתחילים אמנם בדרך טובה, מתחילים ללכת, אבל בכל פעם זים קצת ולא שמים לב כלל לתזוזה הזו, לשינוי המועט ההוא, עד שמוצא הוא את עצמו במקום רחוק מאד.

12 "פסל מעגל רגליך"

על האדם ליישר את עצמו, כל הזמן לחזור לאותו המקום בו הוא התחיל, "פסל מעגל רגליך" (משלי ז, כו), בכל עת עליו לבדוק את עצמו עם 'פסל' האם הוא ישר. כשבני ישראל נכנסו לארץ הם היו שלמים וישרים, כשחזרו לבית שני הם היו ג'כ מצוינים, אבל האדם בטבעו נע כל הזמן, הוא אינו נשאר במקומו המדויק, עצם טבעו של אדם חי הוא לזוז ולנוע, אם הוא "אורח חיים למעלה למשכיל" - הוא אז כלפי מעלה כל הזמן. אבל אם לא - "למען סור משאול מטה" (משלי טו' כד). ומפעם לפעם מוכרח לבדוק את עצמו, ליישר את עצמו, אבל האדם אינו עושה זאת בפועל. וזה מה שאומר הנביא ירמיהו, מתיישנים, מתרגלים, נכנסים למהלך של שיגרה, הולכים במהלך של 'כעיון באפילה', שגם הוא אינו מכיר בעובדה שהוא אז, וגם אחרים אינם מבחינים שהוא אז, והוא עלול עדיין להחשב שעושה רצון ה', מאחר והתזוזות קטנות

הם לא שמים לב, אף אחד אינו רואה, ועל זה טובב הולך כל פרק ב', זוהי מידת הזהירות, אנשים הולכים במהלך ההרגל שלהם, לא בודקים את עצמם מפעם לפעם, ועל זה אומר הנביא ירמיהו שזו הייתה סיבת החורבן, זה השורש יול כל העבירות כולן.

לעצמם לדקדק על המעשים והדרכים, וכאשר לא מדקדקים - "נמצא שהם נופלים ברעה בלי ראות אותה".

ומשל לזה, כל דבר שמונח במשך זמן רב ולא הופכים אותו מפעם לפעם, אחר תקופה מוצאים שם דברים לא טובים, אם מרימים אבן שהיתה מונחת הרבה זמן רב בשדה, בדרך כלל נמצא שם בתחתיתה כל מיני מרעין בישיין, כל דבר העומד זמן רב בלא טיפול מקבל הפסד קלקול ולכלוך, ואם רוצים למנוע זאת, הרי שמוכרחים כל הזמן לסנון, להפוך, ואז אפשר להינצל מזה, אבל אם מניחים את זה במקום - זה מסתאב.

13 היסוד הראשון - זהירות

צריכים אנו לבדוק את עצמנו כל הזמן, לבדוק את התפילות, את הברכות, את הלימוד, את הבין אדם לחבירו, את הבין אדם למקום, את הכיבוד הורים, את הזמנים ואת הסדרים, כל דבר לבדוק פעם אחר פעם שוב ושוב, לסנון כל הזמן בפילטרים, להעביר במסננת את המעשים כל הזמן, וזה היסוד הראשון בבנין האדם - זהירות.

לפי המפורסם רבינו הגר"א ז"ל בכל פעם קודם שיצא מביתו, היה חוזר שלש עשרה פעמים על הפרק הזה, פרק ב' ב"מסילת ישרים", שהרי זה היסוד והתשתית לכל האדם, זה העמוד הגדול שעליו עומד האדם, וזוהי הדרך בכדי שלא להגיע חלילה לחורבן, שלא יהיה הכל פרוץ, אלא שמירה ובדיקה כל הזמן, "על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה", "מכל משמר נצור לבר". כל הזמן לבדוק.

קיים הבדל גדול בין מערכת גוף האדם, ובין מערכת הרוח שלו, במערכת הגוף של האדם נתן לנו הקב"ה אמצעי אזהרה רבים, ישנה מערכת עצבים מסופעת מכף רגל ועד ראש, מערכת מרושתת, של מיליארדי עצבים, אם אדם מקבל חי"ו מכה ברגל תיכף ומיד יודע הוא את זה בראשו גם כן, העצבים מוליכים את זה ישר למה, בפחות מכהרף עין, הוא יודע שאי שם למטה ברגלו הוא נפגע, ואת זה הוא יודע בראש, אם אדם יש לו מחלה הוא יודע, יש לו כאבים, יש חום, הרגשה לא טובה, חולשה חיוורון, ישנם סימני מחלה, אין כמעט אופנים בהם יחלה האדם במחלה קשה ולא ידע מכך.

13a "ונמצא שהם נופלים ברעה בלי ראות אותה"

וראה זה פלא, במחלות הרוח, קיימת מציאות שכזו, ולא רק שישנו אופן כזה, אלא תמיד כך הוא, האנשים החולים ביותר, בטוחים הם כי הינם הבריאים ביותר, ואם נמצא בן אדם שחי'ו הוא חולה סופני, אדם שלפי הכתוב

בחז"ל אין לו חלק לעולם הבא, כגון מלבין פני חבירו, שאם נעשה זה ברבים אין לו חלק לעולם הבא, והוא נחשב חולה סופני, אבוד, והנה הוא מרגיש הכי טוב, שופע בריאות. והרי אם היה חולה במחלה כזו במחלה גשמית כבר היה הוא נמצא אי שם בבית החולים מונשם ונתמך בכל מיני אמצעים למיניהם, ואילו ברוחניות אין מערכת המתריעה על המצב, וזהו ממשפט הבחירה. "ונמצא", אומר הרמח"ל, "שהם נופלים ברעה בלי ראות אותה", אין להם שמץ של מושג ממצבם, וכשהם ידעו יהיה כבר מאוחר, הידיעה באה יחד עם זה שכבר אי אפשר לתקן, וזה חורבן האדם.

והעצה לכל זה הוא - "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון", זוהי העצה, "בואו ונחשב חשבוננו של עולם הפסד מצוה כנגד שכרה שכר עבירה כנגד הפסדה" (בבא בתרא ע"ב, ב), כאשר האדם חי חיי זהירות, חיי חשבון, הוא מחשב את צעדיו ומכלכל אותם בתבונה, לא עושה דברים בלי מחשבה, כל מה שעושה מלווה עם שמירה, האדם הזה בעזרת ה' יהיה כעץ שתול שנותן פריו לנצח לא יחרב לא יתמוטט, אבל אם חי'ו אדם אינו חי חיי זהירות, ואינו עושה בדיקה מפעם לפעם, לא בודק עצמו, לא לומד מוסר, לא עוסק בחשבון הנפש, פרוץ, הדלתות פתוחות אצלו לרווחה חלילה, אין שמירה, הרי זהו חורבנו. ויה"ר שנזכה בעזרת ה' ללמוד את סדר הבנין ואז נזכה בעזרת ה' גם לבנין המקדש במהרה בימינו.

14 Overload

Let us say we have agreed that evaluation and assessment are essential at all times. Why, then, do we not put this knowledge to practical use? How is it that we still allow ourselves to be swept along? The Ramhal explains: **However, this is truly one of the stratagems of the evil inclination and his cunning: he constantly burdens men's hearts with his labor, until they have no time to consider and reflect about which path they are following, for he knows that if they would only give a little thought to what they were doing, they would certainly begin to regret their actions. And this regret would continue to grow within them, until they would abandon sin altogether.**

In other words, the evil inclination keeps us too busy to think. He creates a plethora of problems and

pastimes and important issues, and we are buried beneath the overload. We become confused, because thanks to the yetzer hara, everything becomes a problem. For example:

- What shall I eat today? In today's world, this has become a major issue, the subject of scholarly debate and the exercise of Talmudic logic.
- What shall I wear today? What is more flattering, more appropriate? The selection of a tie has become a thorny intellectual problem, and a major production.
- And, best of all, what shall I do today?

But today, the average mind is so hopelessly cluttered with an endless flow of meaningless information and so-called problems that we cannot even come close to their achievements. There is simply no room! Even if the clutter is neutral, not flagrantly bad or negative, it is useless nonsense nonetheless, and it is taking up precious, irreplaceable energy, space, and time.

Baruch

The Enemy Is Us

Let's take a closer look. There is a big difference between how the *yetzer hara* — the instinct — addresses its prey, and how the *yetzer hatov* speaks to him.

The voice that advocated for more sleep sounds like the real "me." "If I get up now, I will be a zombie all day. I'll be grouchy." The *yetzer hara* has done such a good job infiltrating our consciousness that we honestly believe that it is part of us. The *yetzer hatov*, however, sounds like an external force of logic that perhaps does not understand the real "me." "You really should get up . . . You will be fine . . ." It sounds kind of like our mother telling us what she thinks is right for us, but, we feel, in reality she is detached from what we really need, and therefore we can justify ignoring this voice of reason.

It Is Not Our Friend

So, the first step out of this predicament is understanding that the *yetzer hara* is not our friend. It is our mortal enemy trying to destroy us and separate us from this world and the next. If we listen to it, we will be causing our own destruction. If we ignore it and do what our Divinely directed logic — the *yetzer hatov* — tells us to do, our decisions will be so much more beneficial for us!

18 Hindsight

We can accomplish this first step through contemplation of any failures that we may have experienced. This is especially helpful immediately after the fact. We can ask ourselves if we ever felt good about losing our temper, sleeping late, being selfish, wasting time, or overindulging. The answer will undoubtedly be no. If our instinct was correct — and we were right to go against our voice of logic

— and it really was the best for us, why do we not feel happy about it after the fact? Hindsight is indeed twenty-twenty, so we will be able to see through the lies afterwards. We will know that we were sold a fantasy. Our *yetzer hara* deceived us once again, and our voice of logic, which we told ourselves does not speak for our interests, was indeed right . . . once again! But we usually do not even look back and recognize this, so entrenched into our psyche is the falsehood that we are defined by our instincts and not our mind.

Ignoring the Voice of Reason

We have to know who the enemy is! It is not that we do not hear our inner voice of reason directing us to do the right thing. Rather, we hear the voice and ignore it. We tell ourselves that the voice does not understand what we need right now. Whether it is more sleep, more food, or to take a stand and be stubborn, we all too often abandon our brain and refuse to think straight. We allow ourselves to believe that our instincts define us, and in doing so we destroy our relationships, our digestive system, and our heart. We make a mess of our brain, and we even make absolute fools of ourselves — all in the name of looking out for our own well-being!

היה הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל ראש ישיבת טלז אומר: לא נאמר "עומדים" שהוא דומה למושגי "יושבים" או "מהלכים", אלא "נצבים" שענינו מלבד העמידה גם מוכנות והזמנה (עי' רמב"ן) כעין מה שנאמר "ויציבני מטרה לחץ" וכן מה שנאמר "עשאן משה רבינו מלחמה" שיהיו עומדים לפני השי"ת באותו המתח של הכנה והזמנה לבא עמו בברית ערבות מואב וכמו שמצינו בקבלת התורה "ויתיצבו בתחתית ההר".

זו צריכה להיות עמידתנו בימים אלו, להיות מוכנים ודרוכים לעמוד בדיון וכך נזכה בדיון, שכן אם רח"ל אדם אינו מרגיש ערוך ודרוך אות הוא שאינו מכיר בפני מה הוא עומד.

סוד זה, היה הגה"צ רבי נתן וקטפויגל זצ"ל משגיח ישיבת לייקווד אומר: גילה יעקב אבינו לבנו יוסף לפני פטירתו: "ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" (בראשית מח. כב) צריך להבין לאיזה צורך סיפר לו ידיעה זו, איך בדיוק קנה את שכם? אלא, יעקב גילה ליוסף את סוד הצלחתו, שכל מה שזכה לשכם היה משום שהיה לוחם וכל מה שהשיג כל ימי חייו הכל היה ע"י מלחמה שלכם כנגד היצר הרע בכל כחו.

כך היה המשגיח רבי ירוחם זצ"ל אומר: מי שאינו לוחם יכול להיות החכם והצדיק הכי גדול, אם הוא אינו לוחם הוא נופל רח"ל אפילו בדברים פשוטים ונאלץ פשוט וברור הלימוד מתמר של "לעולם יפיל אדם עצמו לתוך כבשן האש ואל יליבין פני חבירו ברבים" אך מניין ידיעה תמר עצמה שזה הפסק הלהכה? אלא היא לא נעצרה במלחמה וקיימה תמיד את מה שאמרו חז"ל

אל תאמין בעצמך עד יום מותך, ואם עומדים על המשמר ולא חושבים כבר השגתי משהו, זוכים לרוח חכמה בינה ודעת ויודעים איך להתנהג גם בכזה רגע רציני.

קול התורה גליון נ"ט עמ' ל"ה - לקט רשימות - חנוכה עמ' כ"ה, כ"ז

16

היה המשגיח רבי נתן אומר: בעולם הגויי אנו רואים מליוני אנשים ששקועים לגמרי במשחקי כדור רגל, מדברים על זה וחיים את כל החיים מסביב לזה מוציאים על זה הון רב ואפילו בריאות, איך מבינים דבר כזה והלא זה שטות וטירוף של ממש, ביאר המשגיח היסוד של האדם הוא מלחמה היות והוא נברא לשדה קרב של מלחמת היצר, אלו שלא עסוקים במלחמה האמתית נאלצים לחפש ולמצוא מלחמות אחרות כמו משחקי כדור רגל ותחרויות אחרות שכל מציאותם היא מלחמה בין שתי צדדים, לדעת איפה בדיוק נכנס הכדור, איך ומתי ובוזה מבלים את כל זמנם ולא זו בלבד אלא שמשלמים כסף רב כדי לצפות במלחמה בעצמם, לראות איך צד אחד מתנגד לחבירו ומנסה לנצחו.

מה שמונה בכל זה הוא טבע המלחמה, אולם תפקידו האמיתי של האדם הוא ללחום עם יצרו הרע ודמיונות העולם הזה, אלא שמי שלא עסוק בזה צריך להוציא זאת על הבלי העולם.

Using Our Brains!

Using our brains is also the key to seeing through the lies in advance. It is much more difficult in the heat of the moment, but the more we practice and prepare, the better we will be at seeing through the fog of our instincts into the clear, bright sunlight of truth.

As a practical example, based on what we said above, when we set our alarm to wake up in the morning, we have done this based on the rationale that we will have had enough sleep and will be able to

"[There was] a small city with only a few people in it. A great king came upon it and surrounded it and built against it heavy fortification. And there was found in there a poor, wise man, who extricated the city through his wisdom . . ."55

The *Chovos HaLevavos* explains every aspect of the parable in great detail. In brief, the "small city" represents the person, because he is a microcosm of the world. The "great king" is the *yetzer hara*, who has vast forces and "fortifications" at its disposal which "surround" every aspect of a person's life — placing destructive urges and thoughts before him to suffocate him and block him from expanding. Yet despite all of this, it is the "poor, wise man," representing a person's intellect, who is able to save the entire city. He is "poor" due to his seemingly inferior powers against the enemy as well as his followers and supporters who are few in number, but because he is wise, the enemy is no match for him, for a little truth overcomes much falsehood and a little light dispels much darkness.⁵⁶

Even when we face a difficult test that overwhelms us, and we do not see any way to escape, if we engage our brains, we will find a way.

The *yetzer hara* has a job to do. It is there to set up obstacles to block our advancement. If we see these, become frightened, and back away, then we have missed the point.

We need to realize that the *yetzer hara* only places the obstacles there in order for them to be climbed. The way to succeed is by engaging our brain. By using our intellect and connecting to our *seichel hayashar*, we are easily able to extricate from its clutches . . . ironically fulfilling the *yetzer hara*'s true and hidden will as well!

The yetzer hara has a job to do

23 A Foreign God

We only resent the presence of the *yetzer hara* when we have the wrong idea about life. If we think that we are here in this world to have fun, we will turn the *yetzer hara* into a genuine alternative — a foreign god. We give the *yetzer hara* too much credibility. We

think that it has something to offer. Even when we know that we are facing a battle with the *yetzer hara*, we often feel that we are pitting our enjoyment in This World against our reward in the World to Come. We feel that it is a fight for pleasure now versus pleasure later. We reason that if we win, we will receive happiness in the Next World, but if we lose, we will only gain happiness in This World.

This, however, is a big mistake.

Thinking that there is a second (albeit inferior) path to happiness is where the mistake lies. The *yetzer hara* offers nothing. Not in this

*iving in to our
esires offers us no
ense of direction*

world, nor in the next. It is pretending to offer all of the pleasures of life, but in truth, its existence is a façade offering artificial pleasure. Giving in to our desires offers us no sense of direction, and following them can come at a great expense. Indeed, if we

would be able to sit down and write the benefits of listening to our *yetzer hara* versus the cons, we would recognize this in a moment.

By giving the *yetzer hara* credibility in our minds, we are creating an alternative to Hashem and creating a mirage of happiness that does not exist. This is the foreign god that the Gemara warns us of. It is the *yetzer hara* that we have allowed to become an alternative to Hashem.

We began by asking whether both aspects of crowning Hashem remain relevant today, with the absence of idolatry. We understood the need to choose Hashem and to follow the Torah, but we questioned whether there is really an alternative to Hashem. Now that we have discussed the role of the *yetzer hara*, we understand the Gemara's intention when it refers to it as the foreign god. This foreign god is what we need to utterly reject if we are to truly crown Hashem as our King on Rosh HaShanah.

ד גם יש לדעת מה ששינה כאן והתחיל את דבריו בלשון הצבה, ואמר אתם נצבים וגו', מה שלא מצינו שאמר בן בעת שעברו הברית בצאתם ממצרים.

ויש לומר הכוונה בזה, דעיקר כוונת הברית שהעביר משה את ישראל בערבות מואב היתה משום שנתיירא שמא לאחר מותו יעזבו בני ישראל את ברית ה', ויוניחו משמירת התורה ומצוות, וכדרכם של בן אדם שברבות הזמן נופל ממדרגתו ועלה לבוא לעזיבת התורה ומצוות, ומטעם זה נתיירא היה משה רבינו שלאחר שקיבלו עליהם בני ישראל את התורה, ולמדו תורה מפיו ארבעים שנה, עלולים לשוב ולהתחרט על כך, לכן הזהיר והעבירם בברית ה' לקיים עליהם ועל זרעם את דברי התורה והמצוות, ושלא לסור מדרכי התורה מאומה אף לאחר מותו.

25

וזה שאמר להם משה אתם נצבים היום כולכם, שהיום הזה אתם נצבים במצב ובאופן קבוע (מלשון הפסוק (נלאשט) לו, ז) קמה אלממי וגם נצבתי, שלמדתם תורה מפיו ארבעים שנה, ועומדים אתם באיתן ובחזקה, עד שכל רוחות שבעולם לא יזיזו אתכם מלהיות לעם לה' ולקיים

תורתו ומצוותיו. ומעתה גם לעברך בברית ה' אלקיך, להיות לעם לה' לצח, וגם כשלא תלמדו תורה מפיו משה, עליכם לקיים תורה ומצותיו ולא לסור מדרכי התורה והיראה מאומה. כי זה עיקר עבודת האדם עלי אדמות, להיות דבוק באל חי בכל עת ובכל שעה, ואף כשאין השעה משחקת לו, וכבדה עליו העבודה מאוד, מכל מקום לא ימוש מעסק התורה וקיום המצוות, וכמו שאמר הכתוב (נמיס י, י) תמים תהיה עם ה' אלקיך, שיהיה מחשבתו של האדם תמים עם ה' בכל עת ובכל שעה, ולא ישוב ויתחרט על מעשיו.

26

וזהו עבודת האדם עלי אדמות, להתחזק בעבודת בוראו שלא להתרשל ולחזור מעבודתו גם בזמן שכבדה עליו

העבודה וקשה לו לקיים את מצות ה', וכמנ שפירשו המפרשים מה שאמר דוד המלך ע"ה (מהליל ג, ג) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, שגם לאחר שזכה האדם ועלה בהר ה' והתעלה במעלות הקדושה ובמדרגות העבודה, עליו להיזהר להיות

עומד במקום קדשו, שלא ישוב להתנחם על מעשיו ולהתחרט על מחשבותיו הטובים שהחליט בדעתו, אלא יעמוד איתן במקום קדשו, ויחד את לבו למקום ברוך הוא לעבדו בלבב שלם בכל אופן.

ובזה יתבאר דברי המדרש (ממונה פ"ב) אתם נצבים וגו' היא הוא דכתיב (משלי י"ז) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד, כי הרשעים אף אם נתעורר בלבם הרהור תשובה על מעשיהם שאינם מהוגנים, אין התעוררות לבם עומדת זמן רב, אלא מיד מתחרטים על כך, לפי שלבם אינם נכון עם ה' אלקים. אך ובית צדיקים יעמוד, כי הצדיקים שעובדים ה' באופן של קביעות כמו בית שהוא קבוע, וזהו ובית צדיקים יעמוד ולא יפלו לעולם ממדרגתם.

ובעין שפירש מרן הבעל שם טוב הקדוש ז"ע מה שאמרו במסכת אבות (פ"ו מ"ג) בכל יום בת קול יוצאת מתר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, ודקדק דהרי אינו נשמע לבני אדם, ותירץ דהם הרהורי התשובה הבאים לאדם בכל יום, אך הא רואים דלאח"כ מיד הם חוזרים למעשיהם כמו מקודם, אלא כדברינו שההמון עם אינם שמים על לבם התעוררות זו

ומאבדים אותה, ואילו הצדיקים הם מחזיקים ומקיימים התעוררות תשובה זו, ושבים כתשובה לפני אביהם שבשמים. ואמר משה לישראל אתם נצבים הינם כולכם, אם נצבים כמו מצבה שאינו מזין לכאן ולכאן אז למען הקים אותך לו לעם שתהיו לכם תקומה עד עולם.

לפי דברינו אלה יבואר מה שאמרו בזוהר הקדוש (מ"ג דף ל"ג ע"ג) אתם נצבים היום דא יומא דראש השנה, וכוונת הזוהר דכמו שמשנה רבינו זירז את ישראל שיהא עבודתם באופן של מצבה שאינו מזין ועומד נצב במצבו, כמו כן בכל שנה ושנה בראש השנה, תהיו עומדים בני ישראל נצבים לפני ה' לקיים את דברי הברית הזאת, שעליהם לקיים תורה ומצוות בכל עת ובכל ימות השנה, גם כשתהיה העבודה קשה עליהם, וצויה לבם נכון ותמים עם ה' בכל שעה. ובשכר זאת מוציא הקב"ה לצדק דיננו לחיים טובים ולשלום, אמן כן יהי רצון.

הערך לפי הנצחיות

יפוד מוסד הוא מפי כתבו של הגה"צ רבי ירוחם זצ"ל שהבוחן לערכו של דבר הוא תקופת המשכיות שלו; קנה המדה לטיב האיכות היא זמן קיומו ונצחיותו. ככל שזה נשמר וקיים ביותר לאורך זמן הרי זה יותר חשוב, יכול להיות אפילו דבר קטן וזול מבחינת המחיר, אבל אם זה דבר המתקיים יש לכך ערך יקר מאוד.

דוגמה לדבר יש לראות ממה שאנו מבטאים שבח גדולתו של יוצר בראשית בעובדת היותו נצחי לעד ולנצח נצחים, "מלוך לעולם ועד", "לדור ודור הוא קים ושמו קים... ומלכותו ואמונתו לעד קימת, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים". כלומר, ענין הנצחיות נותן לנו קצה חוט של השגה עד כמה הוא יתברך מרומם ונעלה ולגדולתו אין חקר.

עבודת הלב והמוח

מובן מזה שגם טיב עבודת האדם נערכת על פי מדת קביעותו, כמה זמן הוא מחזיק מעמד במדרגתו ולא נופל אחור. אם כן שומה עלינו ללמוד לדעת במת יזכה אדם את ארחו להגיע לדרגה של קיום ונצחיות בעבודתו?

הנה כל ענין הנובע ונפעל מתוך רגש הוא דבר שאינו מתקיים; בשעה שהלב מתחמם הוא מתעורר ועובד את ה' בהתרגשות עצומה, ואחר כך בנחת הרוח

הוא חוזר למצות אנשים מלומדה כמימים ימימה. כי הלב הוא חם, וכמו כל דבר חם שנים המשך זמן עמידתו מתקרר והולך, כך ההרגשים שנובעים מן הלב חולפים ועוברים עם הזמן. לעומת זה המוח הוא קר, ולכן דברים שנעשים בשכליות ובהבנה, ולא מחמת רגש, יש להם קיום; אם נכוונות הדברים וישרותם מתבהרים בשכל האדם, הם נקבעים בדעתו כמציאות בלתי הפיכה, לשמור ולעשות ולקיים.

נמצא דככל שמרבה להתבונן ולהביא את הענין תחת שבט בקורת השכל, הרי זה נעשה יותר קבוע וקיים. וזאת העצה הזיועה בשביל ליתן קיום והמשך להרגש שמתעוררת בקרב לבו, שיעלה ויקבע זאת בהבנת השכל, ואז היא דבר המתקיים.

מסילות בלבבם

יוסף הצדיק

אמרנו דוגמא לכך מענין עבודתו של יוסף הצדיק, שהיה כולו פנימי ושום דבר לא ניכר עליו מבחוץ, עד כדי כך שגם אחיו הקדושים טעו בו, וכדברי השם משמואל (ויגש תרע"ב): "לא הכירו בו מאומה, והיה נדמה להם רק כאיש חכם מחכמי האומות ולא יותר". ובידוע שהתפעלות וחמימות הלב עושה רושם מבחוץ, באופן שהעובד מתוך התפעלות עבודתו מכרזת עליו בגלוי, לא כן מי שעיקר עבודתו על פי המחשבה שבמוח הקר, שגם בתוקף התלהבותו בפנימיותו, ברשפי אש שלהבת-ה, הוא נשאר רגוע ואדיש כלפי חוץ.

נמצינו למדים שיוסף הצדיק נתעלה בעבודתו הקדושה להעלות הכל מן הלב אל המוח, והיה במדרגה שלמעלה מהלב. לפיכך זכה למדת הברית, שעניינה קיום ונצחיות, "יסוד צדיק... אות ברית הוא לעולם" (ומר א-ל מסתתר). כמו שכריתת ברית בין שני אוהבים מטרחה להבטיח המשכיות האהבה, שבמדה ומאיזה מקרה שהוא תתעורר סיבה לביטול האהבה שביניהם, תעמוד אות הברית כמכריח את קשר הידידות לבל ינתק. כך מדת הברית ברוחניות היא כמי שאינו מתבטל ומשתנה, אף גם כשמגיע למצב שמבחינת ההרגשים בטלה הסיבה לעבודתו, הוא נשאר יציב ואיתן ואינו זו.

כן נמצא ביוסף ענין הנצחיות בפועל. א) בדרכי העבודה: "להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומק בצדקתו" (רש"י שמות א ה), בעמידה קבועה וקיימת ללא ביטול ושינוי (ראה באריכות לעיל פרשת שמות). ב) במעשיו הגשמיים: "כל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו" (בראשית לט ג), שכל דבר היוצא מפועל ידיו נתברך ונתקיים; בעוד שתבואה שאצרו מצרים הרקיבה, אוצרות יוסף נשמרו ונתקיימו (רש"י בראשית מא נה).²

זה הכוונה בהכרזת פרעה עליו (בראשית מט לט-מא): "אין נכון וחכם כמון... ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים",

דהיינו שהכיר בו ענין של תבונה וחכמה. ואשר עם תבונה זו נתעלה להיות בזה לעומת זה בתכלית הניגוד למצרים ערות הארץ, שכל כולה נתונה תחת שליטת חמדת הלב בטומאה, ואילו יוסף נתרומם אף מן ההרגשים שבלב דקדושה עד לעבודת המוח; זה לעומת זה, מדרגה

ומבאר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר [הוצאה חדשה] מאמר יא) "עצה עמוקה שירד אליה פלטי בן ליש. שבשעה ראשונה היתה אצלו הכרה והחלטה ברורה: 'כל העוסק בדבר זה ידקר בחרב', רחיצה מוחלטת מגניעה כל שהי באשה שאינה שלו. אבל חשש שמא הרגשה זו תפוג הימנו במשך השנים הרבות שהוא מצוי עם האשה, ואז יפול חלילה ברשת היצר. ולכן, באותה שעת יקוד נעץ חרב בינו לבינה, והחרב תשמש לו זכרון להחלטה של השעה הראשונה" וכו'.

מבוא נלמד "יסוד זה י שניתן לשמר רגע של התעוררות... רגע גדול היה לן לפלטיאל, רגע שנתנוצץ בו רגש קודש וגמלה החלטה עזה בלבו להמנע מעבירה... נעץ חרב לאות זכרון לרגע הקדוש ההוא ולהחלטה הנמרצת שהחליט" (שם מאמר לא).

ועדיין הדברים צריכים ביאור, סוף סוף אם היה חושש לביטול הרגש הזה והתגברות יצר התאוה, איך ימנע עצמו באותה שעה על ידי אות זכרון אשר שם בשעתו לזכרון ולמשמרת?

פני דרכנו נבין בעומק הדברים, שאותה רגע של התעוררות ורגש הלב קבע כיתד שלא תמוט במחשבה שבמוח, הפך בה והפך בה בהתבוננות שכלית עד שקבע בדעתו ידיעה בבורה, אמת נכון הדבר: "כל העוסק בדבר זה ידקר בחרב". כיון שכן כבר לא משנה אם מרגיש כך או לא, שהרי זה כבר קבוע בידיעתו כמציאות קיימת ללא עוררין.

הפעולה של "נעץ חרב" באה לבטא הענין של העלאת הרגש שבלב להגיון המחשבה. משל לילד שרוב שאחו בידו חרב בצדו השנון, וחתך ופצע את אצבעותיו וסבל כאבים עזים ונוראים, שמאז נקבע בתודעתו שלא משחקים עם חרב, כבר נתרפא מזמן ופגה ממנו הרגשת הכאבים אבל מדעתו לא סר הפחד. החרב

שהיה נעוץ בינו לבינה עוררה בזכרונו את הידיעה הקבועה, ושוב אין חשש שישלך את החרב לעשות מעשה ח"ו, כי רגש שעלה למוח הוא קבוע וקיים לעד.

בכך מובן ההשוואה ליוסף הצדיק, שכאמור בזה היה סוד עבודתו, יבון וחכם' עבודה פנימית במחשבה שבמוח, ובכך זכה למדת יסוד צדיק אות ברית הוא לעולם.

על כל פנים זכינו לבהירות בדרכי העבודה, שיש בחינת עבודת הלב בהתעוררות והתרגשות, ויש גם בחינת עבודה שלמעלה מהלב, למעלה דייקא (דהיינו שמעלה הרגשי הלב אל מחשבת המוח).

אמנם כן ההתחלה היא בהתעוררות והתרגשות, אבל אחר שהשיג התעוררות צריך לעבוד על עצמו להפנים זאת בעומק המחשבה, באופן שלא תישאר בלב אלא תתעלה למוח. ואז כשזה מתקבל

אצלו בהבנה בבהירות השכל, שוב אין זו מכך. דמה שנקבע אצל האדם במחשבו ובשיטה, כל הרוחות שבעולם אין מזיוו אותו.

ברית ברית

זאת תורת העולה מדברינו כי כריתת ברית, שבאה כערוכה והבטחה נצחית על תוקף ההתחייבות, אינה מושגת מהתעוררות רגשית בלבד. כי ההתעוררות היא ענין של מעבר, יפה היא לשעתה אבל אין לה קיום לאחר שעה. השתנות האדם, להתהפך בכל ישותו ומהותו למציאות אחרת, אינה באה אלא על ידי שמעלה את ההרגשים לדרגת המחשבה.

בזה נעמוד על סוד פרשתינו. הענין בהעברתנו כברית ה', "לעברך כברית... אשר ה' אלקיך כורת עמך היום", היא ההתחייבות מצדנו לרומם מעשנו עד למדרגת ברית בקיום נצחי. ובעובדיך דלתתא אתער לעילא שגם הוא ית"ש כביכול ירומם את התחייבותו, "וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב", עד למדרגת ברית שאינה בטלה לעולם, כלשונו של רש"י כאן: "שהוא אינו יכול להבדל מכם".

זה שנאמר בסוף הפרשה הקודמת: ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם, ומפרש והולך מהו ענין הברית הזאת: למען תשכילו את כל אשר תעשו, שתעלו כל מעשיכם להיות שכליים. אם עד עתה היו מעשיכם מקריים, בהשתנות לפי העתים, תלויים בזמני רגש והתעוררות, מעתה תקפידו עליהם להיות קבועים וקיימים, וזאת על ידי אשר תשכילו בכל אשר תעשו, להכניס שכליות במעשים.

ואין המקרא יוצא מידי פשוטו שפירשו המפרשים מלשון הצלחה, כי אכן הצלחת המעשים תלויה בעובדת היותם שכליים.

דברים הללו נאמרו בתור הקדמה למעמד הנשגב של "אתם נצבים היום... לעברך כברית", להודיעם מה המתבקש מהם בדברי הברית הזאת: לרומם את המעשים מן הלב וכלי הגוף עד לשכל.

הבה נפרט את הדברים הלכה למעשה.

האדם כאשר הוא אדם כל כולו נפעל על ידי הרגשים, אם אלו

מאורעות המרגשים, או זמנים של התעוררות. מתקרב ובא יום א' דסליחות - לב מי לא יירא ויתרגש; ליל ראש השנה - כל איש ישראל מתעלה ברגשי קודש - מחדרת יום הדין; ערב יום הקדוש, ועיצומו של יום הקדוש והנורא - אשריכם ישראל אחם מטהרים לפני אביכם שבשמים; הושענא רבה יומא דערכה ויומא דצלוחא; שמיני עצרת ושמחת תורה - כל מי שעמדו רגליו על הר סיני מתלהב ומתלהט בשמחת התורה ומצוותיה. השאלה רק: מה ההמשך מזה? מה נשאר מכל ההרגשים הללו לאחר זמן?

האמת הכואבת ניתנת להאמר שבזמנינו יש צורך תחלה לעבוד על עצם ההתעוררות. לדאבוננו הגענו למצב של תערובת קודש בחול, עד כדי כך שכל מעמד של קדושה נערך ונמדד על פי מדת הפאר והראוותנות ('טראסקי' פאמפע) שהיתה שם, ומספר הגדול של הנוכחים; ביטוי נאדר בקודש כמו "קידוש השם" הפך בימינו להתבטאות של התפעלות חיצונית אודות מפגן ענק של קהל גדול ורב, מבלי לבדוק מה הסיבה והתוצאות הרוחניות של המעמד: 'אוי, איזה מעמד יפה ומוצלח היה שם, איזה קידוש השם!'

לצערנו הרב ניתן לראות במעמדי התעוררות, כאשר ראיתי בעצרת ההספד, איך שאנשים זקנים נעמדים ומסתובבים לכל צד כאשר עיניהם נאצבעותיהם דבוקים ב'מצלמה'; ועד להבלתי יאומן שאף טרגדיה נוראה ל"ע מתוערת בתמונות מכל פרט ופרט עד לסתימת הגולל ועד בכלל.

ובכן לכל לראש צריך לסדר את ההרגשים להיות על מכונם והוייתם, להתעורר ולהפנים את הרגש מן מאורעות ומעמדי קודש, וזמני ששון, כראוי וכנכון לנפש הישראלית. חודש אלול הוא זמן התעוררות, אני לידודי וידודי לי, יש ויש הרבה מה להתעורר, אם רק לא משקיעים את הדעת בענינים של הבל ורעות רוח.

וכעת אנו מדברים, אחרי שרגשי התעוררות כבר קנו שכיחה במקום הנכון, צריך לעבוד על כך שישאירו אצלו רשם נצחי. יש לדעת שתכלית ההתעוררות הוא להביא לידי מעשים. על זה אומרים

working on. Once we have taken an honest look at our personalities and abilities and pinpointed areas where our actions are lacking and causing a barrier to achieving our purpose in life, we should make a plan for challenge ourselves, with strategies for both the short term and the long term.

Avoiding Setting Ourselves Up for Failure

What kind of task qualifies for the first step? It should have two primary and important qualities: First, like we said, it absolutely must be within reach. If one determines to do it, he must know (to the best of his knowledge) that he will be able to accomplish it. This is crucial because one must not set himself up for failure, as there is nothing more demoralizing than that, and he can consequently find himself in a much worse place than when he started. It is bad enough when one fails a test unintentionally, so one must be certain not to bring it upon himself.

Success Breeds Success

Second, success breeds success. The Gemara tells us that a person is led in the direction he wants to go. When a person wants to succeed and develops a taste for success, this builds momentum.

what we created for!

This applies even regarding a small change leading to bigger ones. From his success he will find himself primed for the next step, something even bigger.

The feeling of achievement motivates and inspires us to continue working. When we overcome a challenge or fight with ourselves and win, it feels so good! It is something

40-b.
בעד זה כנ"ל, אבל יש לכם אפשרות לעשות זאת ע"י שתהיו לפני ה' אלקיכם דבוקים בו (כבר"פ שמיני) ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' פי' האוה"ח הק' בדביקות נפלא באין מסך מבדיל, ובוזה תפעלו ג"כ להטות לכם לתורה כנ"ל.

41- R. Monk

Furthermore, there are different types of covenants in the Torah. The one which was made here upon the plains of Moab was accepted willingly by the Jewish people, while the one at Sinai was obligatory (see Exodus 19:17). In a deeper perspective, these two covenants correspond to the two aspects of the relationship of the Jew to Hashem. When confronted with the offer to serve Hashem, a Jew may feel that he is free to choose his own spiritual destiny, but his inner soul will ultimately find that its attachment to Hashem is a natural, unquestioned obligation (Akeidas Yitzchak).

But a new element is found in this present covenant, which was not previously mentioned. This is the ערבות, collective responsibility, each Jew carries for his fellow. Every Jew is obligated to help his fellow observe the Torah and prevent his disobedience. In the final analysis, the existence of the Jewish people throughout history is based upon their adherence to their covenant with Hashem. It is the eternal essence of this covenant which ensures the survival of the Jewish people, yet it is precisely the demands of this covenant which cause their exile and persecutions, leading ultimately to the era of the Messiah (Netzach Yisrael ch. 11).

אמנם אין אנחנו במדרגה של אותם צדיקים שכל עבודתם בפנימיות ובמוח, עד שכל ההרגשים נתעלו אצלם להיות שכליים, אבל לפחות מכל מעמד התעוררות להוציא איזו נקודה קטנה ולהעלותה אל השכל, לקבל עליו בקבלה גמורה שיעיד עליו היודע תעלומות שלא ישיב לכסלה עוד, לתקוע את ההרגשה הנוכחית ביתד שלא תמוט, לנעוץ חרב ולומר: כל העוסק בדבר זה ידקר בחרב זה, לא משנה אם בשעת הנסיון תהא לי הרגשה הנוכחית או לא, אדע ברורות כי בנפשי הוא הדבר!

זו העבודה של "ושמרתם את דברי הברית הזאת... למען תשכילו את כל אשר תעשון", להשתדל שכל התעוררות לא תהא לבטלה, להפיק מכל התרגשות איזושהי תועלת נצחית. כך עולים בסולם המעלות, שטייגערן, של עבודת הבורא בצעד אחר צעד. בהתעוררות הימים הקדושים מקבל עליו הנהגות טובות לשמור ולעשות מראשית השנה ועד אחרית שנה, ובראשית השנה הבאה מתעורר ומתרגש שוב ומוסיף

כהנה וכהנה, כך מדי שנה בשנה "מעלין בקודש, ואין מורידין" עם ירידת הזמן ותפוגת ההרגשים.

האוה"ח הק' מפרש תיבת נצבים מלשון השגחה ושלטון, כמו (רות ב, ה) הנצב על הקוצרים, שכאן נצטוו על הערבות שכל א' אחראי למעשה חבריו אם לא יוכיחו. ע"ד אומרם ז"ל (שבת נד:) כל מי שאפשר למחות וכו' נתפס על אנשי עירו וכו' וז"ש אתם נצבים נעשיהם משגיחים ואחראים כולכם זה על זה ראשיכם שבטיכם וכו', כל א' כפי יכלתו חייב לפעול ולהוכיח.

אכן הרי לא כל א' מסוגל זה, אם מפני חלישות מזוג, או קושי ערפם של השומעים, או שאינו יכול לדבר ולהוכיח כראוי, וא"כ איך יתפס על עון אחרים. אבל כבר הזכרתי בס"ד כמ"פ דברי הרה"ק החתום מלובלין זי"ע כמו שמביא בעל מלא הרועים בספרו אמת ליעקב (פרק ל"ד דף מ"ז, מובא בסוף ההקדמה לספרו קהלת יעקב, בהוצאת שנת תשל"א) לפרש הפסוק (בתהלים פד, ו) אשרי אדם עוז לו" כן מסילות "בלבבם", דלכאורה לפי הדקדוק הול"ל מסילות "בלבבו", אלא מדבר בענין התוכחה שלא כל א' יכול להוכיח בשער בת רבים, הוא כה יעשה, ישב בביתו או בביהמ"ד ויעסוק בתורה לשמה ובתפלה בכונה ויתקדש וכו', ועי"ז ממשיך רוח טהרה לעולם, אשר ממנה באים הרהורי התשובה, וז"ש אשרי אדם עוז לו" כן, בתורה ותפלה ומצוות, ועי"ז ממשיך הוא מסילות "בלבבם" של אלה הנחוצים להם תוכחה עתוד"ק.

וז"ש אתם נצבים היום כולכם ערכים זה